

Ekonomiska förutsättningar inför Budget 2027

Innehållsförteckning

1.	Ett bättre utgångsläge men fortsatt stor osäkerhet	5
1.1	Tillgänglighet och tillförlitlighet	5
2.	Befolkningsförändringar.....	8
2.1	Befolkningens storlek och sammansättning	8
2.2	Preliminär prognos fram till år 2035	10
2.3	Demografins påverkan på Region Stockholm.....	13
3.	Makroekonomisk bedömning	14
3.1	Internationellt och nationellt	14
3.2	Konjunktorens påverkan på Stockholms län	16
4.	Samlade skatteintäkter	19
4.1	Skatteintäkter	19
4.2	Uljämningssystemet	20
4.3	Generella statsbidrag och läkemedelsbidrag.....	22
5.	Riktade statsbidrag	23
5.1	Regeringens vårproposition och vårändringsbudget	23
5.2	Riktade statsbidrag och överenskommelser.....	23
6.	Pensioner	25
6.1	Pensionsskuld och pensionskostnad	25
6.2	Kostnadspåverkande faktorer.....	26
7.	Scenarier för kommande tio år	28
7.1	Känslighetsanalys för några centrala ekonomiska faktorer.....	28
7.2	Tre olika scenarier	30
8.	Viktiga frågor för Region Stockholm	32
8.1	Planera med ekonomi i balans	32
8.2	Kommande omställningskostnader.....	34
8.3	Investeringarnas ekonomiska påverkan.....	36
9.	Ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm	38

Sammanfattning

Denna promemoria är en del av arbetet med att ta fram ett budgetunderlag för Region Stockholm. Syftet är att ge en bild av de övergripande ekonomiska förutsättningarna för Region Stockholms ekonomi, både långsiktigt och inför Budget 2027 inklusive planåren 2028–2029.

Befolkningen ökade i Stockholms län under 2025 med 12 944 personer till 2 486 251 personer vilket motsvarar en ökning med 0,5 procent. Barnafödandet var lågt under 2025 och förväntas ligga kvar på en låg nivå även år 2026. Inrikes flyttnetto har varit negativt men förbättras under flera år och var 2025 nära noll. Under kommande tioårsperiod, år 2026–2035, visar prognosen en ökning med drygt 12 000 personer per år i Stockholms län vilket är en minskning jämfört med förra tioårsperioden, år 2016–2025, då den genomsnittliga ökningstakten var knappt 26 000 personer per år. Även åldersstrukturen kommer att förändras de kommande tio åren med fler personer som är äldre. Framför allt kommer gruppen 80 år eller äldre att öka markant. Detta kommer bland annat att öka vårdbehovet och behovet av arbetskraft inom vård och omsorg.

När det gäller den makroekonomiska utvecklingen är läget svårbedömt. Återhämtningen för den svenska ekonomin har försenats bland annat på grund av konflikten i Mellanöstern. Om konflikten drar ut på tiden riskerar lågkonjunkturen att bestå under hela 2026 vilket ytterligare försenar BNP-tillväxten och återhämtningen på arbetsmarknaden.

De samlade skatteintäkterna beräknas öka med 4,7 procent år 2027. Prognosen för 2028 och 2029 är en ökning med 4,2 respektive 3,9 procent. Men detta kan komma att förskjutas på grund av omvärldsläget. Avgiften till utjämningssystemet förväntas stiga från 5,7 miljarder kronor år 2026 till 6,0 miljarder 2027 och till 7,5 miljarder kronor år 2029.

Vid utgången av 2026 förväntas Region Stockholms totala pensionsförpliktelser uppgå till 73,7 miljarder kronor. Dessa förväntas öka till 74,7 miljarder kronor vid utgången av 2029, vilket innebär en ökning med 1,0 miljarder kronor eller 1,4 procent jämfört med 2026. Pensionskostnaderna för 2026 beräknas uppgå 5,3 miljarder kronor. År 2027 förväntas pensionskostnaderna uppgå till 5,7 miljarder kronor och 2029 beräknas pensionskostnaderna öka till 9,0 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 3,7 miljarder kronor eller 70 procent jämfört med 2026.

För att hantera de stora osäkerheter som påverkar Region Stockholms ekonomi har en scenarioanalys genomförts för att belysa risker och möjligheter och pröva antaganden. Det handlar inte om att försöka förutsäga exakt vad som kommer att hända, utan om att stärka

beslutsfattandet och beredskapen inför flera tänkbara scenarier med fokus på ekonomiska faktorer. Scenarioanalysen för Region Stockholms intäkts- och kostnadsutveckling visar relativt stora skillnader beroende på utvecklingen av skatteunderlag, statsbidrag och inflation. I basscenariot ökar intäkterna med 0,3 procentenheter mer än kostnaderna 2027 men därefter överstiger kostnadsökningstakten intäktsökningen under flera år. Om inflationen tar fart och återhämtningen försvagas kommer budgetutrymmet att påverkas negativt.

En långsiktigt hållbar ekonomi är en grundförutsättning för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sitt uppdrag och möta invånarnas behov. Ett överskott över tid behövs därför för att upprätthålla värdet av det egna kapitalet och skapa utrymme för investeringar. Ett positivt ekonomiskt resultat behövs också för att möta svängningar i konjunkturer och hantera oväntade kostnader eller intäktsbortfall. Det skyddar verksamheten och minskar behovet av kortsiktiga krisåtgärder som exempelvis hastiga nedskärningar, anställningsstopp eller skattehöjningar. Det skapar en stabil och trovärdig styrning av verksamheten.

I samband med planering och genomförande av Program Norra Hagastaden och Generationsväxling av vårdens IT uppstår tillfälliga merkostnader, så kallade omställningskostnader, som inte täcks inom det ordinarie verksamhetsuppdraget. Inför Budget 2027 och planåren 2028 och 2029 behöver kostnadsbedömningen kvalitetssäkras och analyseras ytterligare. Det behöver även tydliggöras när olika kostnader uppstår.

Region Stockholm har en hög investeringsvolym de kommande tio åren. Det krävs en fortsatt satsning på ersättningsinvesteringar för att vidmakthålla eller ersätta befintliga anläggningar och säkerställa funktionaliteten över tid. Utöver detta behöver investeringsplaneringen följa nämnders och bolags långsiktiga förmåga att finansiera tillkommande kapitalkostnader samt drift- och underhållskostnader.

Sammanfattningsvis behöver nämnder och bolag planera sina verksamheter inom givna ekonomiska ramar och med ett tydligt fokus på långsiktig balans. Det innebär att beslut om nya satsningar och förändringar ska vara finansierade, att åtgärder för att öka effektivitet och produktivitet behöver fortsätta utvecklas, samt att ekonomiska risker ska beaktas och hanteras i planeringen. En ekonomi i balans över tid är en förutsättning för att skapa handlingsfrihet, upprätthålla en god arbetsmiljö och säkerställa en stabil och tillförlitlig verksamhet för invånarna.

1. Ett bättre utgångsläge men fortsatt stor osäkerhet

Efter två år med negativa resultat redovisar Region Stockholm ett resultat på drygt fem miljarder kronor för 2025. Detta beror framför allt på att samtliga verksamhetsgrenar hade positiva ekonomiska resultat, på grund av lägre kostnader och högre intäkter samt lägre utfall för risk. Den sjunkande inflationen har också påverkat resultatet positivt i jämförelse med föregående år. Resultatutvecklingen innebär att Region Stockholm går in i Budget 2027 från ett starkare ekonomiskt läge än under de senaste åren, även om flera av de positiva effekterna bedöms vara tillfälliga.

Finansiellt sett har Region Stockholm förbättrat sin långsiktiga betalningsförmåga, även kallad soliditet, från 9,7 procent år 2019 till 16,2 procent år 2025. Om ansvarsförbindelsen för pensioner tas med i beräkningen har soliditeten förbättrats från -7,1 procent till 4,4 procent under samma period. Detta överträffar det mål som Region Stockholm har om att under 2026 återgå till samma soliditet som rådde före år 2023 (det vill säga en soliditet på 3,3 procent) då synnerliga skäl åberopades för att lägga en budget där kostnaderna överskred intäkterna. Den förbättrade soliditeten stärker Region Stockholms långsiktiga finansiella motståndskraft och förmåga att hantera investeringar och ekonomiska svängningar.

Förutsättningarna under 2026, för såväl intäkter som kostnader, präglas av stor osäkerhet givet olika omvärldsfaktorer kopplade till konjunktur, löne- och prisutveckling, tullar samt tillgången på material och resurser. Inflationens utveckling, som har stor betydelse för ekonomin, är särskilt svår att förutsäga. I april var den visserligen låg (-0,6 procent) jämfört med månaden innan, men det finns samtidigt en risk för stigande priser framöver. Det säkerhetspolitiska läget är allvarligt, såväl globalt som i vårt närområde, och det ställer nya krav på beredskap och robusthet i hela vårt samhälle. Det understryker ytterligare Region Stockholms behov av en långsiktigt god ekonomisk och verksamhetsmässig planering samt en fortsatt stark finansiell ställning för att säkerställa leveransen av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

1.1 Tillgänglighet och tillförlitlighet

För att omhänderta ett ökande vårdbehov och förbättra tillgängligheten utökades beställningen av vård från akutsjukhusen 2025. Resultatet blev att vårdgivarna ökade produktionen och tillgänglighet mätt som andel väntande till behandling inom 90 dagar hos specialist ökade. Utfall för helår 2025 visade att andelen patienter som väntat mindre än 90 dagar

uppgick till 78 procent jämfört med 76 procent året innan. Utvecklingen under de två senaste åren (2024–2025) visar en positiv trend där färre och färre patienter väntar längre än vårdgarantins 90 dagar, en positiv utveckling som även fortsätter under inledningen av 2026.

För tillgänglighet mätt som andel väntande till första besök inom 30 dagar hos specialist hade Region Stockholm ett målvärde på 70 procent eller högre för 2025. Utfall för 2025 var 56 procent vilket var en procentenhet lägre än året innan. Akutsjukhusen nådde målvärdet med ett genomsnittligt utfall på 74 procent och under inledningen av 2026 ökade tillgängligheten på akutsjukhusen ytterligare. Däremot uppnåddes målet inte för specialistklinikerna utanför sjukhusen där utfallet blev 54 procent. Eftersom fem gånger fler besök sker utanför sjukhusen än på sjukhusen resulterar det i att det totala genomsnittet blev 56 procent.

Andelen vårdsökande som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning har befunnit sig på en stabil nivå på drygt 90 procent sedan 2019. Utfall 2025 var 96 procent vilket låg i nivå med föregående år.

Två mått som används för att beskriva tillgängligheten på akutmottagningarna är väntetid till första läkarbedömning vid besök på akutmottagning och total vistelsetid på akutmottagning. Sett över en femårsperiod har antal besök ökat till akuterna och tillgängligheten förbättras långsamt. Tid till första läkarbedömning förbättrades från 56 minuter 2024 till 51 minuter 2025. Den totala vistelsetiden försämrades dock marginellt från 254 minuter 2024 till 255 minuter 2025.

I ett nationellt perspektiv är tillgänglighet till vård i Region Stockholm bland de högsta eller högst av alla regioner. Exempelvis inom medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvård år 2024 har Region Stockholm högst tillgängligheten om 96 procent gentemot riket om 88 procent. Genomförda operationer inom vårdgarantins 90 dagar är 98 procent av Region Stockholms patienter år 2024 vilket var bäst i landet med genomsnitt om 84 procent. Genomförda första besök inom 90 dagar i allmänpsykiatrisk vård är 93 procent av Region Stockholms patienter vilket var näst bäst i landet med genomsnitt om 83 procent. Måtten är redovisade för år 2024 då flertal regioner inte rapporterat än för år 2025, dock är tillgängligheten högre för alla dessa mått år 2025.

Under 2025 gjordes 46 procent av resorna i Stockholms län med kollektivtrafik vilket ger länet en särställning i Sverige där Västra Götalands, Skånes och Uppsalas andel är cirka 30 procent och övriga län under 20 procent. Varje dag reser 700 000 invånare i Stockholms län med kollektivtrafik och antal resor under 2025 var 83 procent jämfört med 2019 före pandemin. Ackumulerat mars 2026 hade resandet ökat ytterligare och

uppgick till 84 procent av 2019 års nivå. Under 2025 gjordes i snitt 2,4 miljoner resor med kollektivtrafiken på land en vanlig vardag och 79 procent av invånarna var nöjda med sin SL-resa. Punktligheten för tunnelbanan var 98 procent och för busstrafiken 86 procent. Pendeltågens punktlighet fortsatte att förbättras och uppgick för helår 2025 till 87 procent jämfört med 86 procent 2024. Trafiknämnden har ett pågående samarbete med Trafikverket och SJ med fokus på bland annat banunderhåll, blåljussamarbeten samt hantering av obehöriga i spårområdet i syfte att ytterligare stärka pendeltågstrafikens kvalitet. I juni 2025 beslutade även trafiknämnden att genomföra pilotprojekt med nattpendeltågstrafik.

65 procent av resenärerna upplevde under 2025 att de kan använda kollektivtrafiken för de flesta resor de gör och ackumulerat mars 2026 hade denna siffra stigit till 66 procent. 87 procent av resenärerna kände sig trygga under sin resa oavsett tid på dygnet under 2025 och i mars 2026 hade detta förbättrats till 88 procent. 74 procent upplevde under 2025 trygghet att resa på kvällar och nätter. Trafiknämnden har under 2025 arbetat med en rad aktiviteter för att ytterligare stärka tryggheten i kollektivtrafiken. Exempelvis har 20 platser fått ny kameraövervakning och fler vagnar och fartyg kopplas ut mot SL:s trygghetskamerasystem.

2. Befolkningsförändringar

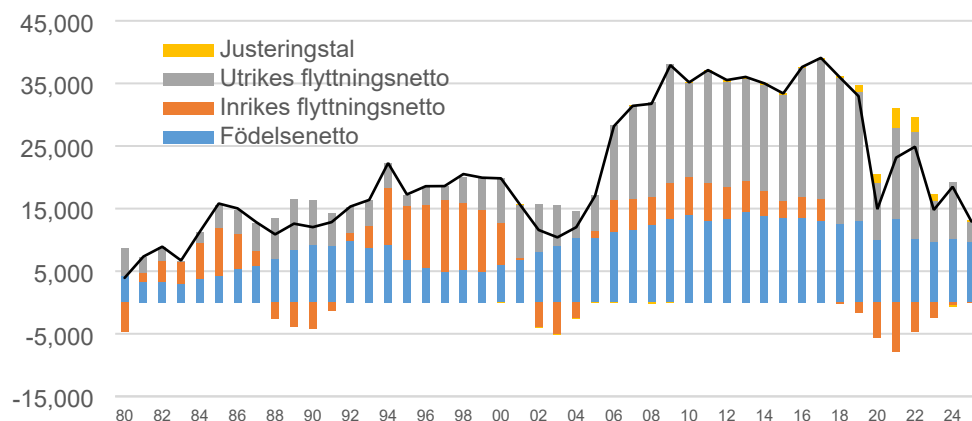
2.1 Befolkningens storlek och sammansättning¹

Stockholms läns befolkning år 2025

Den 31 december 2025 bodde det 2 486 251 personer i Stockholms län. Det är en ökning med 12 944 personer eller 0,5 procent jämfört med 2024. Det var den största ökningen bland alla län i Sverige i antal personer.

Procentuellt sett var det den näst största ökningen efter Uppsala län. I Uppsala län var det kommuner närmast Stockholms län som hade högst tillväxttakt. En del av Uppsala läns snabba folkökningstakt kan alltså förklaras av den regionförstoring som pågår. Rikets folkmängd ökade med 17 819 invånare år 2025. Stockholms läns ökning på 12 944 personer utgjorde 73 procent av denna folkökning, en hög andel som delvis förklaras av att flera andra län tappade befolkning.

Figur 1. Folkökningens komponenter 1980 till 2025

Förändringar av befolkningens storlek i länet består av tre olika delar^{2 3}:

1. Födelsenetto: Summan av födselar minus dödsfall bidrog med 9 766 personer till folkökningen 2025
2. Utrikes flyttnetto: 3 104 fler personer invandrade än utvandrade

¹ Uppgifterna i detta avsnitt är i huvudsak hämtade från SCB samt Region Stockholms preliminära befolkningsprognos 2025

² Till det kommer en justeringspost på 175 personer. Justeringsposten ingår i folkökningssstatistiken och består främst av sent inrapporterade invandringar eller utvandringar

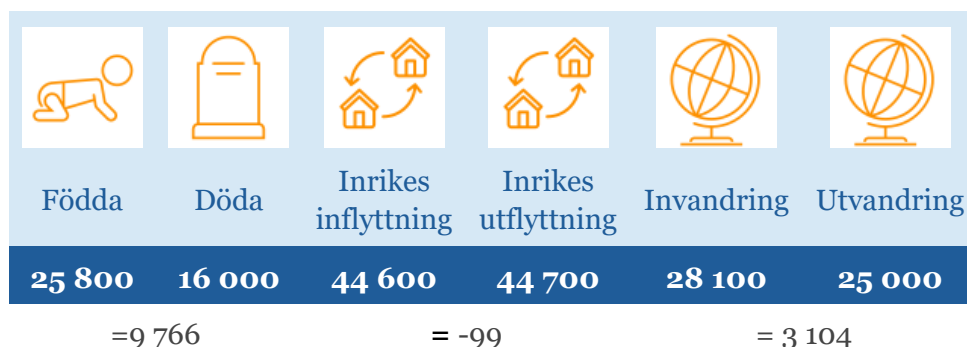
³ Från 2025 tillämpar SCB Cell Key Method (CKM) i sin befolkningsstatistik som innebär att små slumpmässiga justeringar (-3 till +3) läggs till i redovisade värden i syfte att stärka skyddet av individuppgifter. Därför kan summor skilja sig något åt beroende på hur uppgifterna bryts ned, exempelvis efter ålder, kön eller geografi

3. Inrikes flyttnetto: 99 fler personer flyttade från Stockholms län till andra län i Sverige än vice versa vilket resulterade i ett negativt inrikes flyttnetto

Flödena formar demografin

Fokus hamnar ofta på folkökningen och nettoförändringarna, men det är de demografiska flödena som formar den befolkningssammansättning Stockholms län har. När uppmärksamheten riktas mot att folkmängden ökade med omkring 13 000 personer är det lätt att missa att hela 184 000 personer antingen föddes, avled, flyttade in till eller ut från länet. Inflyttningen från övriga riket och från utlandet uppgick till 73 000 personer år 2025. Inflyttarna är generellt unga och detta inflöde bidrar till den kontinuerliga förnyringen av länets befolkning. Det positiva födelsenettet, som ligger bakom större delen av länets folkökning, beror just på den unga befolkning som länet har tack vara inflödet av unga personer.

Figur 2. Demografiska flöden i Stockholms län: 184 000 personer 2025

Barnafödandet ligger kvar på låg nivå

Stockholms län har en ung befolkning. År 2025 föddes det 25 800 barn i Stockholms län. Med tanke på att de så kallade babyboombarnen (födda i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet) nu är i åldrar då det är som vanligast att skaffa barn, var det ett mycket lågt barnafödande och fruktsamhetsalen är historiskt låga⁴. Det låga barnafödandet år 2025 var väntat enligt den förlossningsprognos som tas fram baserat på inskrivningar vid barnmorskemottagningarna. Baserat på inskrivningar är prognosen att barnafödandet år 2026 kommer att vara nära eller strax över 2025 års nivå.

Stockholms län lockar unga inflyttare

Det generella flyttmönstret som gällt under lång tid är att länets centrala delar (Stockholms stad, Sundbyberg och Solna) lockar unga inflyttare från

⁴ [Metodbeskrivning för befolkningsprognos 2025, Region Stockholm 2025](#)

övriga riket och utlandet, för att senare gynna de omgivande kommunerna när inflyttarna nått familjebildande åldrar. En del lämnar emellertid länet vilket bidrar till att Stockholms län har ett svagt inrikes flyttnetto när det är stora årskullar som når familjebildande ålder. Så har till exempel fallet varit de senaste åren när babyboombarnen börjat bilda familj. Även om inrikes flyttnettot är svagt negativt bidrar inrikes inflyttningen av unga personer indirekt till att det föds fler barn än avlider personer i länet – ett positivt födelsenetto.

De senaste åren har inrikes flyttnettot varit mindre negativt. Detta kan vara en tillfällig effekt orsakad av att bostadsbyggandet sjunkit markant i kommunerna precis utanför länsgränsen. Flyttstudien som Region Stockholm publicerade år 2022 visade på att en stor del av utflyttningen från länet går till kommunerna precis utanför länsgränsen.⁵ Där lockar lägre bostadspriser inflyttare från Stockholms län, inte minst när det gäller småhus. Nu när det byggs färre småhus i dessa kommuner så som Knivsta, Håbo och Strängnäs, minskar utflyttningen av barnfamiljer. När bostadsbyggandet kommer igång igen är det inte orimligt att utflyttningen återgår till det mönster vi hade före ränteuppgången och lågkonjunkturen.

Folkbokföringen påverkar

Skatteverket⁶ har genom nya rutiner identifierat folkbokförda personer i Stockholms län som inte längre bor i Sverige. Dessa personer har tagits bort ur folkbokföringsregistret och lagts till årets utvandring, även om stor del av dem troligen har utvandrat redan tidigare år. Enligt Skatteverket är det främst studenter eller personer som arbetat en kortare tid i Sverige, som inte känt till att de ska göra en anmälan till folkbokföringen när de lämnar landet. År 2025 hittade Skatteverket 5 669 personer som var folkbokförda i Stockholms län men som inte längre bor i Sverige.

2.2 Preliminär prognos fram till år 2035

Ökning av antal invånare

Enligt Region Stockholms preliminära prognos förväntas folkmängden i länet öka med cirka 120 000 invånare fram till 2035 för att då vara 2 607 000. Det innebär en ökning med 5 procent från årsskiftet 2025–26 vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning med cirka 12 000 personer (0,5 procent per år). Det är en svagare folkökning än under föregående tioårsperiod. Under perioden 2016–2025 ökade länets befolkning med 255 000 personer, i genomsnitt med 25 500 per år (eller 1,1 procent). Det berodde dels på att babyboombarnen befann sig i åldrarna då det är vanligt att flytta till Stockholm från andra län. Dessutom var invandringen ovanligt hög under i början av den gångna tioårsperioden.

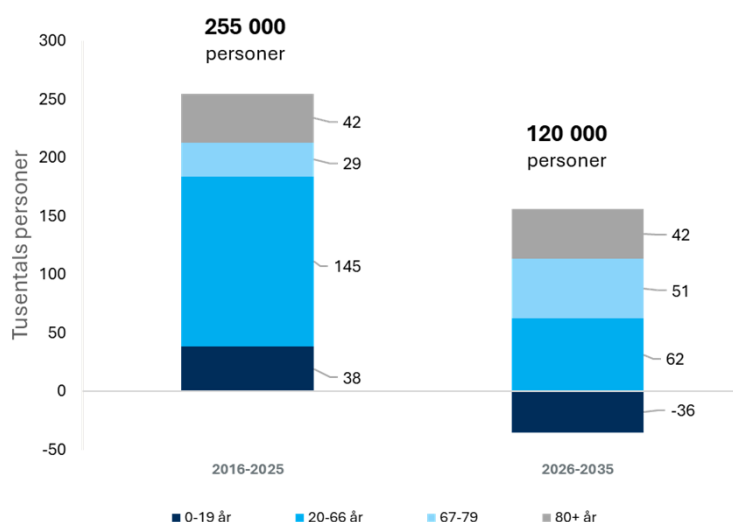
⁵ [Flyttstudie 2022, Region Stockholm 2022](#)

⁶ [Myndighetssamarbete bidrar till bättre folkbokföring, Skatteverket 2023](#)

Även ålderssammansättningen förändras fram till år 2035. Det sker en minskning av gruppen 0–19 år med sex procent. Personer i förvärvsaktiv ålder, 20–66 år, förväntas öka med fyra procent. När det gäller äldre förväntas åldersgruppen 67–79 år öka med 20 procent och åldersgruppen 80 år eller äldre förväntas öka med 33 procent.

I figur 3 visas befolkningsutvecklingen den senaste och nästkommande tioårsperioden per åldersgrupp. Som beskrivits ovan kommer det att vara en svagare folkökning. Däremot pågår stor ökning av gruppen 80 år eller äldre, från att ha ökat med 42 000 personer mellan 2016–2025 blir år prognosen att ökningen blir 42 000 personer åren 2026 till 2035. Av ökningen som skedde 2016–2025 skedde 24 000 av ökningen de senaste tre åren 2023–2025

Figur 3. Ökning av antalet invånare i Stockholms län per åldersgrupp

Källor: SCB och Region Stockholm preliminär prognos (april 2025) 2024–2034

Ökningen av invånare varierar mellan kommuner

Befolkningstillväxten varierar mellan de olika kommunerna i länet. Av länets 26 kommuner förväntas samtliga öka sin folkmängd fram till 2035 enligt 2026 års prognos. Stockholm stad förväntas ha den största absoluta befolkningstillväxten, följt av Huddinge, Solna, Järfälla och Österåker. Störst procentuell tillväxttakt väntas i Österåker, Huddinge, Vällentuna, Nykvarn och Järfälla. Dessa kommuner ökar med mellan 8-11 procent. Förändringarna påverkas inte bara av skillnader i födelsetal och in- och utrikes flyttningar, utan också av hur invånarna rör sig inom Stockholms län. Bostadsbyggandet som har stor betydelse för flyttningarna inom länet innebär en osäkerhetsfaktor då många byggprojekt blivit skjutna framåt i tiden på grund av konjunkturläget.

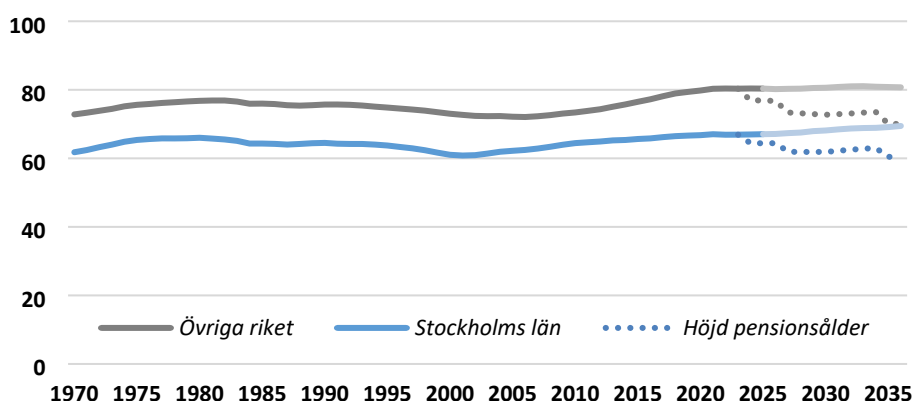
En ny insamling pågår under våren av kommunernas reviderade byggprognoser. Dessa kommer att ligga till underlag för Region Stockholms nya befolkningsprognos för åren 2026–2035 som publiceras i september.

Medellivslängd och demografisk försörjningskvot

Den förväntade medellivslängden ökar enligt prognosen, från 86,3 år 2025 till 87,1 år 2035 för kvinnor och från 83,2 år till 84,3 år för män.⁷ I takt med att medellivslängden ökar höjs pensionsåldern i Sverige⁸. Under prognosperioden höjs pensionsåldern till 67 år, samtidigt har inträdesåldern i arbetslivet legat relativt konstant sedan början av 1990-talet⁹.

Den demografiska försörjningskvoten beräknas som antalet personer i åldrarna 0–19 år samt 65 år och äldre i relation till antalet personer 20–64 år. År 2025 var försörjningskvoten 67 vilket innebär att 100 personer förutom sig själva ska försörja ytterligare 67 personer. Fram till år 2035 beräknas den ha ökat till 69. För övriga riket ökar den demografiska försörjningskvoten från 80 till 81 under samma period. Om den övre åldersgränsen i beräkningen av försörjningskvoten justeras från 65 år till 67 år (på grund av ökad pensionsålder) sjunker försörjningskvoten i stället både i länet och i övriga riket, det vill säga vi får en bättre demografisk försörjningsbörda.

Figur 4. Demografisk försörjningskvot 1970–2025 och preliminär prognos till 2035

⁷ För hela landet antar SCB att medellivslängden under perioden 2025–2035 ökar från 85,6 till 86,4 år för kvinnor och från 82,5 till 83,6 år för män, det vill säga samma förändring som Region Stockholm prognostiserar för länet.

⁸ År 2024 höjdes pensionsåldern till 66 år i Sverige. 2026 kommer pensionsåldern höjas till 67 år och enligt prognosen höjs pensionsåldern till 68 år 2035

⁹ Pensionsmyndigheten april 2022 - Pensionsåldrar och arbetslivets längd. Svar på regleringsbrevsuppdrag 2022

2.3 Demografins påverkan på Region Stockholm

Demografins påverkan på Region Stockholms skatteintäkter

Befolkningens utveckling spelar en betydande roll för Region Stockholms ekonomiska förutsättningar. Regionens skatteintäkter är baserade på invånarnas beskattningsbara inkomster, inklusive löner, pensioner och andra sociala ersättningar.

De viktigaste faktorerna som påverkar skatteintäkten per invånare, även kallad skattekraften, är antalet arbetade timmar och lönenivån. Antalet arbetade timmar påverkas i sin tur av faktorer som arbetslöshet, självförsörjningsgrad och kompetensnivå bland de som är i arbetsför ålder.

Befolkningsutvecklingen påverkar Region Stockholms intäkter främst genom ändrade skatteintäkter och ändrat utfall i utjämningssystemen. En höginkomsttagare ger högre skatteintäkter, men det långtgående inkomstutjämningssystemet medför att skillnaderna mot en låginkomsttagare minskar väsentligt. På samma sätt innebär en ny invånare i arbetsför ålder oftast en avgift i kostnadsutjämningssystemet, eftersom de antas ha lägre behov av hälso- och sjukvård, medan en nollåring eller äldre förutsätts ha relativt stort behov. Sammantaget medför detta att Region Stockholm får större intäkter för en nollåring (68 000 kronor) än en 19-49-åring med 500 000 kronor inkomst (43 000 kronor). Utjämningssystemet innebär därmed att sambandet mellan befolkningstillväxt och ökade intäkter blir svagare.

Demografins påverkan på Region Stockholms kostnader

Befolkningsutvecklingen har stor påverkan på hälso- och sjukvårdssystemet och åldersstrukturen är avgörande för att bedöma behovet av hälso- och sjukvård.

En åldrande befolkning får konsekvenser på vårdbehovet där förekomsten av vissa sjukdomar och skador kommer öka det närmaste decenniet. Bland annat förväntas fallskador och demenssjukdomar öka. En äldre befolkning innebär även en högre sårbarhet för smittsamma sjukdomar. Många äldre personer har komplexa vård- och omsorgsbehov med behov av stöd och behandling för flera olika tillstånd samtidigt. Även tandvården påverkas då äldre behåller allt fler tänder uppåt i åldrarna vilket kan kräva fler behandlare som tar hand om patientgruppen¹⁰.

Befolkningssammansättningen och förändringar i befolkningen ser olika ut i olika delar av Stockholms län. Var invånarna bor har betydelse för var vård behövs, till exempel tillgång till barnsjukvård i områden med fler barn.

¹⁰ Bilaga 3. Kunskapssammanställning Målbild 2040 och strategisk plan, HSN 2024-0499

Även kollektivtrafiken påverkas av den demografiska utvecklingen, då resvanor förändras i takt med befolkningens sammansättning och tillväxt, vilket sker olika snabbt i olika delar av länet. En äldre befolkning kan exempelvis öka behovet av färdtjänst.

Demografins påverkan på kompetensförsörjningen¹¹

En åldrande befolkning leder även till ett ökat behov av arbetskraft inom vård och omsorg. 2023 arbetade 43 400 personer med vård- och omsorgsutbildning på gymnasial nivå i Stockholms län varav cirka 25 procent arbetade inom hälso- och sjukvården.

För Stockholms län bedöms efterfrågan på vård- och omsorgsutbildade på gymnasienivå öka med cirka 50 procent fram till 2040 vilket gör att det är en risk för att det uppstår en brist även om tillgången väntas öka något.

För sjuksköterskor beräknas efterfrågan öka med cirka 15 procent fram till år 2040 beroende på befolkningstillväxten och ett ökat antal äldre i befolkningen. Även om tillgången på grundutbildade sjuksköterskor väntas öka något blir den samlade bedömningen att dagens brist i länet kvarstår under prognosperioden. Även för läkare bedöms att dagens brist i länet på läkarutbildade kvarstår under prognosperioden. Tillgången bedöms visserligen öka till 2040 men även efterfrågan ökar till följd av befolkningstillväxt och ökat antal äldre.

Tillgången på tandläkarutbildade bedöms i Stockholms län öka med cirka 20 procent fram till 2040 samtidigt som efterfrågan ökar med tio procent. Sammantaget finns det därmed en risk för visst överskott på tandläkarutbildade men arbetsmarknadsläget kan skilja sig mycket mellan olika delar av länet.

3. Makroekonomisk bedömning

3.1 Internationellt och nationellt

Internationella valutafonden (IMF) beskriver i sin rapport¹² hur den globala ekonomin återigen riskerar ett bakslag, denna gång på grund av konflikten i Mellanöstern. Effekterna av de tidigare utmaningarna med handelshinder har mildrats bland annat genom höga investeringar inom tech-sektorn och en svagare amerikansk dollar. På grund av den stora osäkerheten gör IMF även i år en "reference forecast" där den globala tillväxten beräknas till 3,1 procent 2026 och 3,2 procent 2027.

¹¹ Regionala Trender och Prognoser 2025 Med sikte på år 2040 Stockholms län, Statistiska centralbyrån, december 2025

¹² World Economic Outlook, Global Economy in the Shadow of War, April 2026

För Sverige bedömer Konjunkturinstitutet¹³ (KI) att tillväxten i Sverige bromsar in i början av året på grund av att både den offentliga konsumtionen och hushållens konsumtion växer i långsammare takt. KI:s bedömning (från mars 2026) är att konflikten i Mellanöstern har en viss dämpande effekt på konjunkturen bland annat genom att höga oljepriser driver inflationen. Den svenska bruttonationalproduktstillväxten (BNP-tillväxten) beräknas förstärkas efter sommaren när effekterna av konflikten börjar klinga av och den inhemska efterfrågan börjar ta fart. Därmed ebbar lågkonjunkturen ut enligt KI:s prognos mot slutet av 2026.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gör, i sin ekonomirapport¹⁴ från maj 2026, bedömningen att svensk ekonomi är på väg in i en återhämtningsfas med förutsättningar för en gradvis konjunkturuppgång med stärkt tillväxt under 2026 och 2027.

SKR:s analys om en konjunkturuppgång bygger dock på antaganden om en successiv stabilisering i omvärlden och ett gradvis ökat förtroende hos hushåll och företag. Annars riskerar återhämtningen att fördröjas.

KI bedömer att återhämtningen på arbetsmarknaden tar längre tid och att det dröjer till slutet av 2027 innan arbetslösheten har minskat till en normal nivå.

Industriavtalet, som sätter det så kallade märket och ses som normerande för resten av arbetsmarknaden, blev 6,4 procent över två år. Det avtalet ger en löneökning på cirka 3,4 procent 2025 och 3 procent för 2026.

Tabell 1. Prognosjämförelse för BNP, arbetslöshet, sysselsättning och KPI. Utfall för 2025 samt prognos för 2026–2029, procentuell förändring

Nyckeltal	Prognosmakare	2025	2026	2027	2028	2029
BNP*	SKR 20/5	1,5	2,7	2,9	1,5	1,7
	Regeringen 13/4	1,5	2,8	2,5	1,4	1,5
	Konjunkturinstitutet 25/3	1,5	2,5	2,8	1,4	1,6
Arbetslöshet**	SKR 20/5	8,8	8,6	7,7	7,5	7,4
	Regeringen 13/4	8,8	8,4	7,8	7,4	7,3
	Konjunkturinstitutet 25/3	8,8	8,4	7,8	7,2	7,1
Sysselsatta	SKR 20/5	0,4	1,0	1,3	1,0	0,5
	Regeringen 13/4	0,4	1,2	0,9	0,8	0,5
	Konjunkturinstitutet 25/3	0,4	1,0	1,1	1,0	0,6
Arbetade timmar	SKR 20/5	-0,4	0,9	1,4	0,9	0,4
	Regeringen 13/4	-0,4	0,9	1,4	0,8	0,7
	Konjunkturinstitutet 25/3	-0,4	0,6	1,5	0,8	0,7

¹³ Konjunkturläget, mars 2026

¹⁴ Ekonomirapport maj 2026, Sveriges Kommuner och Regioner

	SKR 20/5	0,7	1,1	2,1	3,3	2,9
KPI	Regeringen 13/4	0,7	0,5	1,7	3,4	2,2
	Konjunkturinstitutet 25/3	0,7	0,9	2,2	3,3	2,4
Styrräntan	SKR 20/5***	1,75	1,75	2,00	2,25	2,25
(årsgenomsnitt)	Regeringen 13/4	2,08	1,75	1,82	2,19	2,25
	Konjunkturinstitutet 25/3***	1,75	2,00	2,25	2,75	2,75

* Fasta priser, förändring i procent av BNP föregående år

**Procent av arbetskraften

*** Slutet av året.

Källor: Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och SKR.

3.2 Konjunkturens påverkan på Stockholms län

Enligt Arbetsförmedlingen¹⁵ ligger arbetslösheten kvar på en fortsatt hög nivå till följd av den utdragna lågkonjunkturen. Under 2025 har antalet inskrivna på Arbetsförmedlingen i Stockholms län ökat mer än riksgenomsnittet. Däremot ser Arbetsförmedlingen en gradvis återhämtning på arbetsmarknaden där Stockholms län är det storstadslän som väntas få den största minskningen av antal inskrivna arbetslösa under prognosperioden 2025–2027.

Hushållen i storstadslänen är generellt mer räntekänsliga och när konjunkturen vänder och räntesänkningarna får full effekt för hushållens konsumtionsutrymme väntas en återhämtning på arbetsmarknaden. Detta är särskilt betydelsefullt för Stockholms län där konjunkturutvecklingen påverkar både skatteunderlag och efterfrågan på kollektivtrafik.

Även sysselsättningstillväxten¹⁶ bedöms av Arbetsförmedlingen ta fart under 2026. Detta drivs i första hand av storstadslänen och närliggande län där hushållens ökade konsumtion påverkar den privata tjänstesektorn positivt. Stockholms läns sysselsättning ökar i takt med riket men ligger något under rikssnittet

¹⁵ Regionala utsikter hösten 2025, Utvecklingen på arbetsmarknaden 2025–2027, Arbetsförmedlingen

¹⁶ Sysselsättningsgrad, andelen personer som är sysselsatta i förhållande till den totala befolkningen i ålder 16–65 år

Tabell 2. Arbetsförmedlingens prognos för Stockholms län

Stockholms län	2023 Utfall	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Prognos	2027 Prognos
Inskrivna arbetslösa, 16–65 år	78 800	87 300	92 100	86 500	81 700
Sysselsättningsgrad, 16–65 år	76,3 %	75,3 %	75,2 %	75,8 %	76,2 %
Sysselsättningsgrad, 16–65 år <i>för riket</i>	76,5 %	76,0 %	75,5 %	76,1 %	76,5 %
Relativ arbetslöshetsnivå, 16–65 år	6,2 %	6,8 %	7,1 %	6,7 %	6,3 %
Relativ arbetslöshetsnivå, 16–65 år <i>för riket</i>	6,4 %	6,8 %	6,9 %	6,5 %	6,2 %

Källa: Arbetsförmedlingen Regionala utsikter hösten 2025 Utvecklingen på arbetsmarknaden 2025–2027

År 2024 och 2025 var konkurserna i Stockholms län på höga nivåer, drygt 4 000 konkurser per år vilket berörde över 10 000 anställda 2024 och nästan 12 000 anställda 2025. Under årets tre inledande månader har drygt 1 000 konkurser registrerats som påverkat 1 500 anställda, vilket innebär en liten minskning jämfört med 2025¹⁷.

Länsstyrelsen i Stockholm konstaterar att bostadsbyggandet har bromsat in något under 2025 och att det finns tecken på en ökad balans på den lokala bostadsmarknaden¹⁸. Detta bygger på en sammanställning av den årliga bostadsmarknadsenkäten som besvaras av länets 26 kommuner. Det ekonomiska läget, tillsammans med ett osäkert omvärldsläge, gör det fortsatt svårt för kommunerna att bedöma utvecklingen framåt. Kommunernas prognos visar att bostadsbyggandet minskar något under 2026. Totalt beräknas 11 091 bostäder påbörjas, vilket är cirka 900 färre än under 2025. En lägre takt i bostadsbyggandet kan på sikt påverka både befolkningstillväxten och behovet av investeringar i kollektivtrafik och annan regional infrastruktur.

Fortsatt geopolitisk osäkerhet och globala försörjningsrisker

Nuläget präglas av en osäker omvärld där geopolitiska och handelspolitiska spänningar får ökad påverkan på Region Stockholms kostnader och förmåga till försörjning. De utdragna konflikterna i Ukraina och Mellanöstern bedöms få märkbara effekter på globala handelsflöden och inte minst på energipriserna. För Region Stockholm medför detta en förhöjd risk för såväl kostnadsökningar som leveransförseningar/bristsituationer.

Risken för en eskalerad handelskonflikt mellan EU och USA är trots handelsavtalet fortfarande sannolik och bidrar till osäkerhet kring importpriser och den allmänna tillväxttakten. Tullar, mottullar och andra

¹⁷ Statistik från Tillväxtanalys, Myndigheten för tillväxtpolitiska utredningar och analys

¹⁸ <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-oss/om-lansstyrelsen-stockholm/nyheter/nyheter---stockholm/2026-03-18-avmattning-i-bostadsbyggandet---men-tecken-pa-okad-balans-i-delar-av-lanet.html>

handelshinder kan fördyra inköp från amerikanska leverantörer samtidigt som det kan medföra en avmattning i världshandeln, vilket påverkar skatteunderlaget i den exportberoende Stockholmsregionen.

Den globala bristen på arbetsminnen och halvledare bedöms kvarstå under 2027 och medför ökade priser för IT-produkter, viss medicinteknik med mera. Detta är särskilt relevant för Region Stockholm mot bakgrund av de omfattande investeringar och utvecklingsprojekt som pågår inom vårdens it och medicintekniska system.

Utifrån det skakiga omvärldsläget är det av vikt att Region Stockholms olika initiativ till robustgörande åtgärder fortsätter och att samtliga nämnder och bolag har en kontinuitetsplanering som även innefattar försörjningsområdet.

Pris- och löneutveckling 2027–2029

För analysen av 2026 är utgångspunkten den prognos som presenteras i Region Stockholms tertialbokslut. Prognosen visar att den sammanlagda påverkan av pris- och löneutvecklingen i stort överensstämmer med SKR:s prognos.

För 2026 bedöms LPIK exklusive läkemedel vara 2,5 procent, varav timlönerna förväntas öka med 3,4 procent. Exkluderat pensionskostnader och läkemedel motsvarar det för Region Stockholm en sammantagen pris- och löneutveckling på 3,0 procent.

Tabell 3. Landstingsprisindex 2026 - 2029

Procent, förändring	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
LPIK, landstingsprisindex inkl. läkemedel	2,0	2,5	2,5	3,2
- Timlön	3,4	3,4	3,5	3,5
- Sociala avgifter	3,3	3,4	3,7	3,5
- Pensionskostnader	-9,7	1,1	2,6	15,4
- Läkemedel	-2,8	-0,7	-0,7	-0,7
- Förbrukning	2,8	2,6	2,5	2,6
LPIK, landstingsprisindex exkl. läkemedel	2,5	2,8	2,8	3,6
LPIK exkl. pensioner och läkemedel	3,0	2,9	2,9	2,9

Region Stockholms prisutveckling bedöms inte plana ut i samma utsträckning som för sektorn i stort. Detta beror främst på att en stor del av Region Stockholms verksamhet är upphandlad och avtalad med externa utförare, och därför skiljer sig sammansättningen av Region Stockholms kostnader från övriga regioner. Det innebär att löne- och inflationsförändringar får ett relativt snabbt genomslag i Region Stockholms kostnader genom indexerade avtal och ersättningsmodeller.

Eftersom inflationen och högre lönenivåer leder till varaktiga kostnadsökningar och en urholkning av köpkraften behöver detta beaktas i den verksamhetsmässiga planeringen utifrån de förutsättningar som finns inom respektive verksamhet att nå resultatkraven. De makroekonomiska förutsättningarna inför Budget 2027 präglas fortsatt av stor osäkerhet. Små förändringar i inflation, räntor och skatteunderlag kan få stora effekter på Region Stockholms ekonomi, särskilt mot bakgrund av regionens höga investeringsnivå, omfattande pensionsåtaganden och sin stora upphandlade verksamhet.

4. Samlade skatteintäkter

4.1 Skatteintäkter

Region Stockholms intäkter består huvudsakligen av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämningsystem och riktade statsbidrag. Utvecklingen av dessa intäkter har stor betydelse för Region Stockholms långsiktiga ekonomiska handlingsutrymme och förutsättningarna att finansiera hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och investeringar. Skatteintäkterna påverkas av hur skatteunderlaget utvecklas både på nationell nivå och i Stockholms län. Dessutom påverkas intäkterna av befolkningsutvecklingen, storleken på och fördelningen av statsbidrag mellan olika regioner samt reglerna för den kommunalekonomiska utjämnningen.

Region Stockholms skatteprognos, som redovisas i Tabell 4, baseras på antaganden om dessa faktorer. Prognosen utgår också från oförändrad skattesats på 12,33 procent som gäller från och med 2026. En förändring av skattesatsen med fem öre motsvarar ungefär 450 miljoner kronor i intäkter, utan att beakta beteendeeffekter av en skatteförändring, som ett förändrat arbetsutbud.

Tabell 4. Region Stockholms samlade skatteintäkter baserat på SKR:s underlag

Mnkr	Utfall 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Skatteintäkter	103 042	106 982	112 355	117 653	122 992
Generella statsbidrag	9 275	9 067	9 284	9 507	9 735
Utgjämningssystemet	-5 129	-5 664	-6 029	-6 678	-7 540
Samlade skatteintäkter	107 188	110 385	115 611	120 481	125 187
Förändring från föregående år, mnkr	2 030	3 197	5 226	4 870	4 706
Förändring från föregående år, procent	1,9	3,0	4,7	4,2	3,9
Förändring mot budget 2026 mnkr	-56	-259	421	530	219

Skatteunderlag

Region Stockholm använder huvudsakligen data från SKR för skatteintäktsprognoser. Denna prognos baseras på prognosen från den 29

april som beskriver ett samhällsekonomiskt scenario för global och svensk utveckling fram till 2029.

SKR:s prognos pekar på en svensk konjunkturuppgång. Trots svagare omvärldskonjunktur kvarstår förutsättningar för en fortsatt återhämtning av den inhemska efterfrågetillväxten. För 2026 förutses en ökning av hushållens reala inkomster, vilken delvis följer av den expansiva finanspolitik som presenterades i budgetpropositionen för 2026. BNP och antal arbetade timmar ökar 2026 och blir ännu starkare 2027.

En stark ökning av antalet arbetade timmar åren 2026–2028 lyfter tillväxten för lönesumman dessa år, vilket gynnar skatteunderlaget. En låg kärninflation samt den halverade livsmedelsmomsen bidrar till att hålla emot effekterna av höga energipriser.

Som genomsnitt under perioden 2026–2029 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent vilket är i linje med den genomsnittliga årliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024.

Tabell 5 visar skatteunderlagsprognoser för riket från SKR, regeringen och Statskontoret. Skillnaderna mellan prognosmakarna beror främst på olika bedömningar av sysselsättningens utveckling och ökningen av lönesumman. En förändring av skatteunderlagets utveckling med 0,1 procentenhet 2027 motsvarar cirka 100 miljoner kronor per år från och med 2027.

Tabell 5. Skatteunderlagsprognoser för riket, årlig procentuell förändring

	2025	2026	2027	2028	2029	2025–2029
SKR, april 2026	3,3	4,0	4,7	4,3	4,2	22,3
Regeringen, april 2026	3,3	4,2	4,9	4,0	3,9	22,0
Statskontoret, mars 2026	3,3	3,8	5,3	3,7	3,6	21,2
SKR, februari 2026	3,6	4,5	4,2	4,3	4,3	22,6

Källor: SKR, Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket.

4.2 Utjämningsystemet

Utgjämningsystemet är statens sätt att utjämna skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets kommuner respektive mellan landets regioner. Region Stockholm är den enda av landets regioner som bidrar med nettobelopp till systemet och år 2026 är avgiften 5,7 miljarder kronor. För år 2029 förväntas avgiften bli cirka 7,5 miljarder kronor (se tabell 6), vilket motsvarar 6,5 procent av de prognostiserade skatteintäkterna samma år. Förändringen innebär en ökning av avgiften med 1,8 miljarder kronor mellan 2026 och 2029.

Utjämningsystemet består av tre delar: kostnadsutjämning, inkomstutjämning och regleringspost.

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen jämnar ut opåverkbara och kostnadsdrivande skillnader mellan regioner. Den nuvarande modellen för kostnadsutjämningen trädde i kraft i januari 2020 där Region Stockholm betalar en avgift till utjämningen. Avgiften 2026 är 1 349 kronor per invånare, vilket totalt blir cirka 3,4 miljarder kronor.

Kostnadsutjämningen påverkas av regionernas åldersstruktur, socioekonomiska förhållanden, bebyggelsestruktur och arbetsmarknad. Systemet är relativt och jämför regionens egna behov med medelregionens, och skillnaderna utjämnas inom systemet. Under 2026 bidrar storstadsregioner med en yngre befolkning och genomsnittligt högre utbildning, som Stockholm, Uppsala och Västra Götaland, till systemet, medan glesbygdsregioner som Dalarna, Jämtland och Norrbotten erhåller bidrag från systemet. Kostnadsutjämningen leder till en ökad omfördelning i takt med urbanisering och ökade demografiska skillnader.

Tabell 6. Kommunalekonomisk utjämning för Region Stockholm, utfall 2025–2026 och prognos för 2027–2029

	Utfall	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
Mnkr	2025	2026	2027	2028	2029
Kostnadsutjämning	-3 144	-3 355	-3 159	-3 193	-3 436
Inkomstutjämning	-3 201	-3 509	-3 618	-3 773	-3 919
Regleringspost	1 216	1 199	748	287	-186
Summa kommunalekonomisk utjämning	-5 129	-5 664	-6 029	-6 678	-7 540

Källor: SKR och Region Stockholm.

Inkomstutjämning

Inkomstutjämningen beräknas utifrån skattekraften, det vill säga skillnaden mellan regionens beskattningsbara inkomst per invånare och garantinivån, som för regionerna motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Inkomstnivån i Stockholms län ligger på 120 procent av landets genomsnitt, vilket innebär att Region Stockholm betalar en inkomstutjämningsavgift. För år 2026 är avgiften 3,5 miljarder kronor.

Region Stockholm är den enda av landets regioner som betalar en inkomstutjämningsavgift medan övriga regioner får ett inkomstutjämningsbidrag. Avgiften beror på hur landets och regionens skatteinkomster utvecklas i förhållande till varandra. Avgiften ökar när regionens

skatteinkomster ökar i förhållande till landets. Det försvagar Region Stockholms incitament att bedriva verksamheten på ett sätt som bidrar till länets attraktivitet och ekonomiska tillväxt.

Regleringspost

Regleringsposten används för att justera skillnaden mellan statens bidrag till utjämningsystemet och de faktiska kostnaderna för systemet. Den påverkas av förändringar i statsbidragen mellan åren och kan vara antingen positiv eller negativ. Regleringsposten fördelas mellan regioner baserat på deras befolkningsandelar.

Nytt förslag på utjämningsystem

Den 29 april 2022 fick en parlamentarisk kommitté i uppdrag av regeringen att genomföra en omfattande granskning av utjämningsystemet. Syftet med uppdraget var att säkerställa att utjämningsystemet ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att erbjuda välfärd och andra kommunala tjänster, även om det finns skillnader i skattekraft och strukturella förhållanden.

Utgämningskommittén lämnade i juli 2024 sitt slutbetänkande (SOU 2024:50) med förslag om reviderat utjämningsystem. För Region Stockholms del innebär förslaget att avgiften (fullt genomförd) ökar med 1,9 miljarder kronor. Avgiftsökningen beror bland annat på höjd avgift inom kostnadsutjämningsystemet, som bedömer respektive regions strukturella kostnadsbehov. Kommittén bedömde att Region Stockholms behov bör minskas från 3,0 procent till 4,9 procent lägre än genomsnittet.

Regeringen skrev i budgetpropositionen 2026 att de under året avser lämna förslag till riksdagen om ändringar i utjämningsystemet, bland annat avseende uppdateringar av kompensation för gles bebyggelsestruktur och svagt befolkningsunderlag. Det är oklart vad detta skulle innebära för Region Stockholms utfall. Civilministern har i en interpellationsdebatt i mars sagt att kommuner och regioner inte bör räkna med införandet av ett nytt utjämningsystem 2027.

4.3 Generella statsbidrag och läkemedelsbidrag

Från 2026 avser generella statsbidrag endast bidraget för läkemedelsförmånerna som uppgår till 9 067 miljoner kronor enligt en överenskommelse med staten den 30 januari 2026. För 2027 och framåt har antagits en årlig uppräknings om 2,4 procent.

5. Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag utgör en betydande del av Region Stockholms finansiering. För 2026 budgeteras riktade statsbidrag till cirka 4,3 miljarder kronor.

De riktade statsbidragen är ofta tidsbegränsade och beslutas sent i statens budgetprocess vilket skapar osäkerhet för regionernas planering. Bidragen är dessutom ofta förenade med detaljerade villkor och återrapporteringskrav.

Detta innebär att riktade statsbidrag kan vara svåra att integrera i en långsiktig verksamhetsplanering och ekonomistyrning. Sena besked om nivåer och villkor försvårar planeringen för nämnder och bolag samtidigt som administrationen kring statsbidragen ökar.

5.1 Regeringens vårproposition och vårändringsbudget

Den 13 april presenterade regeringen årets ekonomiska vårproposition (prop. 2025/26:100) samt vårändringsbudgeten för 2025 (prop. 2025/26:99). Syftet med vårpropositionen är att ge vägledning för den politiska inriktningen inför budgetpropositionen för 2027. Vårändringsbudgeten innehåller förslag på förändringar i den nuvarande budgeten för 2026. Nytt i vårändringsbudgeten var en satsning på fler offentligfinansierade IVF-försök, vaccinationspaket för äldre och en förstärkt sommarbemanning inom hälso- och sjukvården. Totalt sett kan Region Stockholm erhålla mellan 100–150 miljoner kronor 2026, beroende på hur statsbidraget kommer att fördelas.

5.2 Riktade statsbidrag och överenskommelser

Då det ännu inte är känt hur riktade statsbidrag kommer att se ut för åren 2027–2029, görs en egen bedömning för dessa år. Region Stockholm baserar sina beräkningar på att dessa bidrag kommer att fasas ut, förutom i de fall då SKR och/eller Region Stockholm bedömer att ett statsbidrag förmodligen kommer att återkomma varje år. Inom de befintliga överenskommelserna kan det ibland finnas aviseringar för kommande år, men dessa klargörs först i regeringens budgetproposition som presenteras under hösten 2026.

Riktade statsbidrag ökar Region Stockholms totala intäkter, men i de flesta fall genererar de också ökade kostnader för att uppnå de krav som ställs för respektive statsbidrag. Inom Region Stockholm fördelas de riktade statsbidragen till den nämnd som ansvarar för den specifika verksamhet som bidraget avser. Ibland inkluderas de riktade statsbidragen inom en nämnds anslag och bidrar därmed till finansieringen av det anslaget. Det innebär att nämndens ökade kostnader är täckta, oavsett om det riktade

statsbidraget ändrar karaktär eller tas bort. Det finns dock en risk för att kostnaderna kvarstår inom Region Stockholm om ett statsbidrag fasas ut.

I tabellen nedan anges en prognos för Region Stockholms riktade statsbidrag 2026, samt en uppskattning av bidragens storlek för perioden 2027–2029.

Tabell 7. Estimat av riktade statsbidrag till Region Stockholm 2025–2029

Riktade statsbidrag		Utfall	Budget	Prognos	Bedömning		
Mnkr		2025	2026	2026 april	2027	2028	2029
God och nära vård	PVN	616	615	531			
Tillgänglighet och vårdkapacitet	HSN/PVN	1 325	900	905	333	333	
Kvinnors hälsa, förlossningsvård	HSN	327	230	269	230		
Jämlik och effektiv cancervård	HSN	191	300	222	200	100	
Psykisk hälsa, suicidprevention	HSN	363	360	632	288		
Övrigt hälso- och sjukvård, it, asyl	HSN/PVN	633	450	685	575	575	
Civilt försvar och beredskap	RS	213	206	372	215	215	215
Kompetensförsörjning	RS	0	0	231			
Kollektivtrafik	TN	0	0	0			
Alfmedel	RS	716	737	727	740	752	764
Övrigt och antagande budgetnivå	HSN/PVN	0	370	0			
Summa riktade statsbidrag		4 383	4 168	4 574	2 581	1 975	979

Statsbidrag inom hälso- och sjukvård

Tidigare år har regeringen och SKR ingått överenskommelser om hur flera statsbidrag ska hanteras. På senare tid har i stället förordnanden getts till i första hand Socialstyrelsen, som i sin tur utlyser rekvisitioner och ansökningar av statsbidrag. Under 2026 har anvisningarna om hur statsbidrag ska spåras skärpts. Utöver att regionerna ska kunna påvisa vad statsbidraget har använts till har även kraven på underlag för granskning skärpts. Underlag som ska finnas för spårning av upparbetning av statsbidrag ska inte bara ske genom kostnadsställe och projektkod utan även genom detaljerad spårning. Kraven riskerar att medföra en kostsam administration och en ekonomisk styrning anpassad till där medlen är enklast att redovisas snarare än en styrning som riktar in sig på var medlen gör störst nytta.

Statsbidrag för civilt försvar och krisberedskap

Det finns ett flertal statsbidrag för civilt försvar och krisberedskap, både i form av överenskommelser mellan SKR och staten samt riktade statsbidrag. Under 2026 förväntas Region Stockholm få 372 miljoner kronor i riktade statsbidrag för civilt försvar, vilket är en ökning jämfört med 2024 och 2025. Dessa medel består av både investerings- och driftrelaterade stöd.

Flera riktade statsbidrag är tidsbegränsade och det finns en risk att fasta kostnader byggs upp, vilka kvarstår om de riktade statsbidragen upphör.

6. Pensioner

Pensionskostnaderna är en av Region Stockholms största kostnadsposter och har stor betydelse för regionens långsiktiga ekonomiska utveckling.

Pensionskostnaderna väntas vara fortsatt höga och volatila under hela prognosperioden. Kostnaderna påverkas både av strukturella faktorer och av förändringar i inflation och räntor. Små förändringar i inflation och diskonteringsräntor kan få stora effekter på Region Stockholms resultat samtidigt som de långsiktiga pensionsutbetalningarna successivt ökar.

6.1 Pensionsskuld och pensionskostnad

Vid utgången av 2026 förväntas Region Stockholms totala pensionsförpliktelser uppgå till 73,7 miljarder kronor.

Pensionsförpliktelserna förväntas öka till 74,7 miljarder kronor vid utgången av 2029, vilket innebär en ökning med 1,0 miljarder kronor eller 1,4 procent jämfört med 2026.

Avsättningarna förväntas uppgå till 52,9 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 20,8 miljarder kronor vid utgången av 2026. Fram till utgången av 2029 förväntas avsättningarna öka med 7,4 procent och ansvarsförbindelsen minska med 14,2 procent jämfört med 2026.

Region Stockholm har baserat pensionsprognosen på beräkningar från KPA Pension som genomfördes i april 2026.

Tabell 8. Totala pensionsåtaganden, jämförelse med Budget 2026

Mnkr	2026	2027	2028	2029
Prognos 2:26 (2026-04-30)	73 710	72 766	73 328	74 678
- varav avsättningar	52 894	53 207	54 673	56 826
- varav ansvarsförbindelser	20 816	19 559	18 654	17 852
Budget 2026 Prognos 3:25 (2025-08-31)	73 135	72 589	72 804	72 696
- varav avsättningar	52 414	52 986	54 158	55 081
- varav ansvarsförbindelser	20 722	19 603	18 646	17 615
Differens Prognos 2:26 - Budget 2026	575	177	523	1 982

Pensionskostnaderna för 2026 beräknas uppgå 5,3 miljarder kronor. År 2029 beräknas pensionskostnaderna öka till 9,0 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 3,7 miljarder kronor eller 70 procent jämfört med 2026.

Under 2026 uppkommer engångseffekter i pensionskostnaderna som är relaterade till avbolagiseringar av Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Medhjälp Sjukvårdsrådgivning AB och Rådgivningen i Uppsala AB.

Avsättningarna som redovisas av Region Stockholm ska inkludera särskild löneskatt. Denna regel gäller inte för bolagen och därför tillkommer en kostnad med 47 miljoner kronor när avsättningarna överförs från bolagen till Region Stockholm. Pensionsförpliktelserna i Region Stockholm respektive bolagen nuvärdesberäknas med olika diskonteringsräntor, vilket medför att en positiv resultateffekt med 29 miljoner kronor uppkommer när de övertagna pensionsförpliktelserna räknas om med en högre diskonteringsränta. Bolagen har betalat särskild löneskatt till staten i samband med att avsättningarna successivt har ökat, till skillnad mot Region Stockholm som betalar särskild löneskatt på utbetalningar av pensioner och pensionsavgifter under ett räkenskapsår. För att bolagens avsättningar inte ska bli föremål för dubbelbeskattning av särskild löneskatt kommer Region Stockholm inte att betala särskilda löneskatt om 1,1 miljard kronor till staten under 2026. Nettot av engångseffekterna under 2026 uppgår till 1,1 miljarder kronor och påverkar resultatet positivt. Även för efterföljande år 2027 betalas inte någon särskild löneskatt till staten och beloppet uppgår till 0,5 miljarder kronor och medför en positiv resultatpåverkan för 2027.

Pensionsprognoserna från KPA inkluderar inte vissa pensionskostnader som löpande kostnadsförs av Region Stockholm och bolagen. Ifrågavarande kostnader utgörs av pensionsavgifter för lönevaxling, administrativa avgifter, kostnadsbidrag till andra kommuner och regioner samt ersättning som betalas till Karolinska Institutet avseende medarbetare som har delad anställning för vilka Karolinska Institutet bekostar pensionerna. I koncernens totala pensionskostnader för åren 2026–2029 har därför inkluderats ett årligt belopp om 425 miljoner kronor, baserat på beräknade nämnda kostnader för 2026.

Tabell 9. Samlade pensionskostnader, jämförelse med Budget 2026

Mnkr	2026	2027	2028	2029
Prognos 2:26 (2026-04-30)	5 755	6 130	8 403	9 426
Budget 2026 Prognos 3:25 (2025-08-31))	5 152	6 524	7 959	7 951
Differens Prognos 2:25 - Budget 2026	603	-394	444	1 475

6.2 Kostnadspåverkande faktorer

Storleken på pensionsåtagandena och de årliga pensionskostnaderna påverkas av antaganden om beräkningsparametrar som används enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS). Dessa parametrar förändras över tid fram till det slutliga betalningstillfället för pensionsåtagandet. De parametrar som påverkar pensionskostnadernas utveckling är antaganden om diskonteringsränta, livslängd samt pris- och löneutveckling.

Diskonteringsräntan för varje nytt räkenskapsår beslutas av SKR. Innan beslutet tas genomförs en sammanvägd analys av olika faktorer, som långsiktig tillväxt, utvecklingen av skatteunderlaget, långsiktig realränta och den aktuella ekonomiska och räntemarknadsbilden.

Om diskonteringsräntan höjs minskar Region Stockholms pensionskostnader för det aktuella året, medan en sänkning av räntan innebär att pensionskostnaderna ökar. Diskonteringsräntan har inte förändrats under de senaste tio åren. Det är svårt att bedöma vilket beslut som SKR kommer fram till avseende diskonteringsränta för 2027 och efterföljande år, men det troligaste är att ingen förändring av diskonteringsräntan genomförs under de kommande åren.

Pensionsförpliktelserna justeras i början av varje år, för att kompensera för inflationen, genom uppräknings. Uppräknings av pensionsförpliktelserna under 2027 förväntas bli lägre än uppräknings för 2026, inklusive särskild löneskatt beräknas kostnaden avseende inflationsuppräknings minska med 90 miljoner kronor för 2027 i jämförelse med 2026.

Beräkningsmodellen för inflationsuppräknings baseras på förändringen av prisbasbeloppet, som fastställs utifrån inflationsutvecklingen mellan perioden juli till och med juni och tillämpas från och med efterföljande kalenderår. För 2026 har inflationsuppräknings av pensionsåtagandena fastställts till 0,7 procent. I den senaste pensionsprognosen antas att prisbasbeloppet för 2027, som fastställs efter utgången av juni 2026, kommer att leda till en uppräknings med 0,5 procent för 2027. För åren 2028 och 2029 förväntas uppräknings bli 2,7 procent respektive 3,4 procent. Konsumentprisindexets förändring mellan juli 2025 och april 2026 uppgår till -0,6 procent. Om inflationen inte förändras under månaderna april till och med juni 2026 kan pensionskostnaderna för 2027 minska med cirka 273 miljoner kronor, inklusive löneskatt, i jämförelse med pensionsprognosen per april 2026.

7. Scenarier för kommande tio år

En scenarioanalys är en strukturerad metod för att illustrera framtiden genom att beskriva och analysera flera möjliga utvecklingsförlopp i stället för att utgå från en enda prognos. Genom att formulera olika gynnsamma och mindre gynnsamma förutsättningar är det lättare att förstå risker och möjligheter, pröva antaganden och förbereda handlingsalternativ.

Denna scenarioanalys handlar inte om att försöka förutsäga exakt vad som kommer att hända, utan om att stärka beslutsfattandet och beredskapen inför flera tänkbara framtider med fokus på ekonomiska faktorer.

Att beskrivna olika scenarier är än viktigare i osäkra tider, vilket är signifikativt för senare tid. Det råder stor osäkerhet kring den ekonomiska utvecklingen både på kort och lång sikt. Kortsiktigt påverkar inte minst den geopolitiska oron. Både SKR och Finansdepartementet gör i sina prognoser antagandet att energileveranser via Hormuzsundet och energiproduktionen inte begränsas i större omfattning under längre tid. Detta antagande är dock osäkert. Konflikten skulle kunna leda till större negativ påverkan på både efterfrågan och inflation.

Andra faktorer som har särskilt stor betydelse för Region Stockholms ekonomiska läge på längre sikt är ökningen av vårdbehov och LPIK på kostnadssidan respektive skatteunderlag och statsbidrag på intäktssidan.

Nedan redovisas först en känslighetsanalys för centrala ekonomiska faktorer och därefter tre olika scenarier för kostnads- och intäktsutvecklingen.

7.1 Känslighetsanalys för några centrala ekonomiska faktorer

I det följande redovisas hur utfallet för några centrala ekonomiska variabler påverkas vid ändrade antaganden. Dessa summeras slutligen i en känslighetsanalystabell.

Skatteunderlag

Skatteunderlaget är Region Stockholms största intäktskälla. Om skattekraften i länet ökar med en procentenhet relativt riket innebär det en skatteintäktsökning på 1,1 miljarder kronor. Avgiften till inkomstutjämningsystemet ökar dock med knappt 900 miljoner kronor, vilket medför att nettoeffekten blir en intäktsökning på knappt 260 miljoner kronor för Region Stockholm.

En procentenhets förändring av rikets skatteunderlag medför drygt 900 miljoner kronor i förändrade intäkter för Region Stockholm. Det långtgående inkomstutjämningsystemet medför alltså att rikets

skatteunderlagsutveckling är viktigare än regionens skatteunderlag för intäktsutvecklingen. Det innebär att skatteunderlaget har stor betydelse för Region Stockholms ekonomiska förutsättningar, små förändringar medför relativt stora ekonomiska effekter. Skatteunderlagsprognosen uppdateras regelbundet under året och det är viktigt att följa dessa särskilt i tider med stor osäkerhet. Det innebär också att skatteunderlagsprognosen har stor betydelse för de ekonomiska förutsättningarna.

Statsbidraget via det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Huvudparten av statsbidragen betalas ut genom det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Ökningstakten av statens anslag via utjämningsystemet varierar kraftigt mellan åren. Vissa år har ökningen varit stor, medan vissa år har statsbidraget varit oförändrat. Statens anslag är som utgångspunkt nominellt oförändrat, vilket medför att statsbidraget till kommun- och regionsektorn urholkas i takt med inflationen.

De senaste tio åren har dock statsbidragen som fördelas via utjämningsystemet ökat med i snitt fyra procent. För Region Stockholms del motsvarar detta ett förbättrat utfall på knappt 500 miljoner kronor per år. SKR argumenterar för att dessa statsbidrag ska värdesäkras. Detta skulle enligt SKR:s beräkningar innebära att Region Stockholms utjämningsutfall årligen förbättras med ungefär 400 miljoner kronor.

Inflation

Under senare år har inflationen varierat med en kraftig ökning 2022 för att under de senaste åren sjunka. I april 2026 var konsumentprisindex -0,1 procent, men det finns stora osäkerheter. Exempelvis har Finansdepartementet i vårpropositionen skisserat två alternativa inflationsscenarier beroende på utvecklingen av konflikten i Mellanöstern. I dessa scenarier kommer KPI att öka med 0,8 respektive 1,5 procentenheter.

Pensionskostnaderna påverkas bland annat av KPI per juni månad. En procentenhets förändring innebär en kostnadsförändring på ungefär 500 miljoner kronor.

Känslighetsanalys

I tabellen nedan summeras konsekvenserna för Region Stockholm vid en procentenhets förändring av de tre centrala ekonomiska faktorerna.

Tabell 10. Känslighetsanalys för centrala ekonomiska faktorer

Länets skatteunderlag	+/-260 mnkr per procentenhet
Rikets skatteunderlag	+/-900 mnkr per procentenhet
Statsbidrag	472 mnkr per år (givet tioårssnittet på 4%), ~400 mnkr 2027 (vid värdesäkrade statsbidrag)

Inflationens påverkan på
pensionskostnader

+/-500 mnkr per KPI-procentenhet

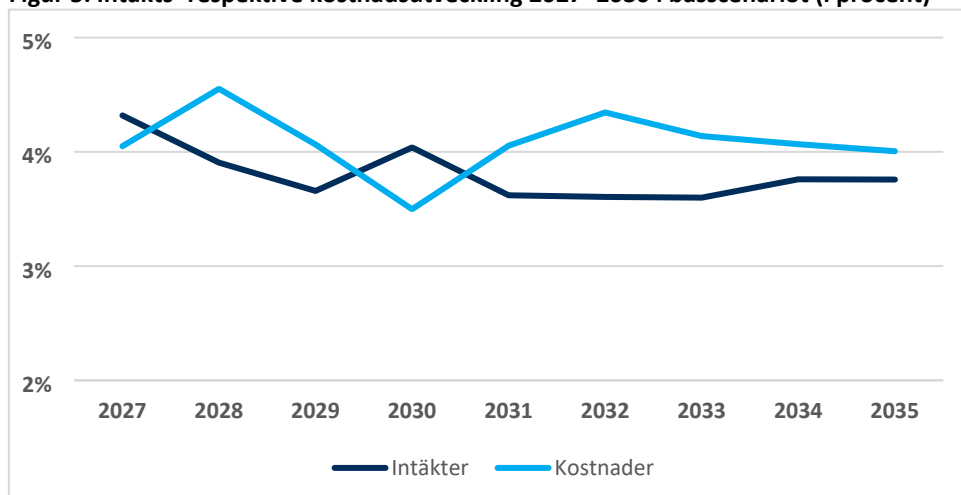
7.2 Tre olika scenarier

I följande avsnitt presenteras basscenariot för intäkts- respektive kostnadsutveckling samt två alternativa scenarier.

7.2.1 Basscenariot

Basscenariot utgår från Region Stockholms befolkningsprognos, pensionsprognos, SKR:s prognoser för skatteunderlaget, utjämningsystem och LPIK (landstingsprisindex med kvalitetsjusterade löner). I basscenariot beräknas statens anslag till utjämningsystemet vara oförändrade, vilket leder till att Region Stockholms utfall i utjämningsystemet successivt försämras.

Figur 5. Intäkts- respektive kostnadsutveckling 2027–2030 i basscenariot (i procent)

I basscenariot ökar intäkterna 0,3 procentenheter mer än kostnaderna 2027. Därefter överstiger kostnadsökningstakten intäktsökningen under flertalet år. Införandet av generationsväxling av vårdens IT bidrar under åren fram till 2029 till kostnadsökningen, samtidigt som även pensionskostnaderna ökar under dessa år.

7.2.2 Scenario 2: ett mer försiktigt scenario

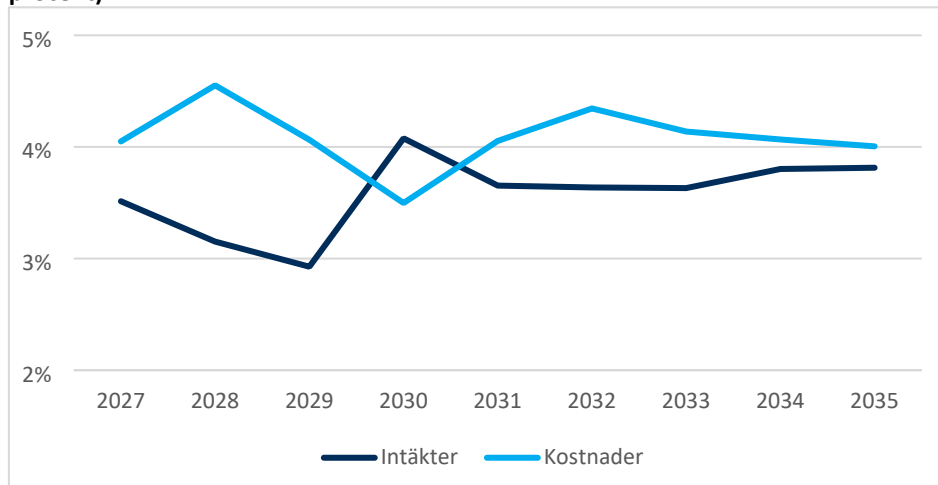
Den geopolitiska oron ökar riskerna för negativa förändringar. I det följande har därför ett mer pessimistiskt scenario tagits fram. Skillnaderna mot basscenariot är:

- Rikets skatteunderlag minskar med 0,5 procentenhet jämfört med SKR:s prognos
- En procentenhet högre KPI¹⁹ 2027 och 2028

¹⁹ Endast påverkan på pensionskostnaderna är beaktade.

- Utjämningskommitténs förslag införs 2027

Figur 6. Intäkts- respektive kostnadsutveckling 2027–2030 i negativa scenariot (i procent)

Dessa antaganden bromsar intäktsutvecklingen avsevärt och ökar glappet mellan intäkts- och kostnadsökningen fram till 2030.

7.2.3 Scenario 3: mer optimistiskt scenario

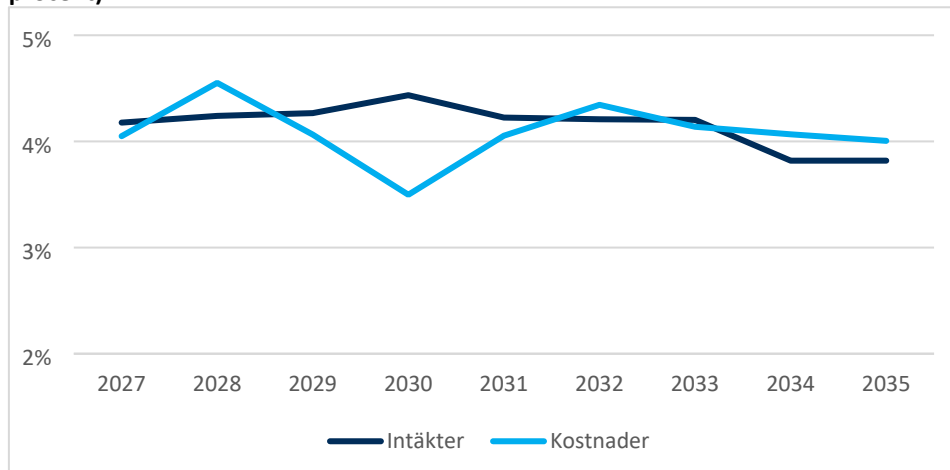
Det finns även faktorer som kan förbättra de ekonomiska förutsättningarna, vilka redovisas i det mer optimistiska scenario 3.

Inflationen är en sådan faktor, exempelvis var KPI i april avsevärt lägre än förväntat (-0,1 procent). Statsbidragen är en annan faktor som kan bli högre än i basscenariot, om den historiska utvecklingen beaktas.

Skillnaderna mot basscenariot är:

- Statens anslag till det kommunalekonomiska utjämningsystemet utvecklas i linje med den historiska utvecklingen (4 procent)
- Inflationen (KPI) blir en procentenhet lägre 2027 och 2028
- Rikets skatteunderlag ökar med 0,5 procentenhet jämfört med SKR:s prognos

Figur 7. Intäkts- respektive kostnadsutveckling 2027–2035 i optimistiska scenariot (i procent)

Utifrån dessa antaganden kommer ökningstakten för intäkterna att ligga över eller i paritet med kostnadsökningen under flertalet år fram till 2035.

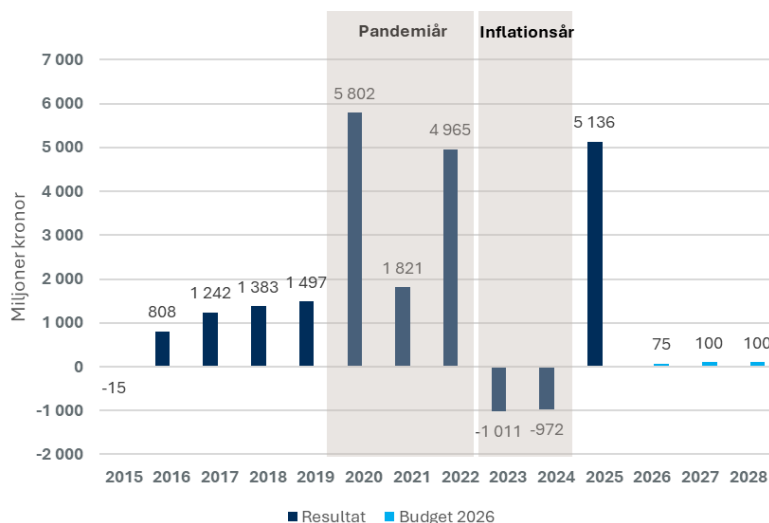
8. Viktiga frågor för Region Stockholm

8.1 Planera med ekonomi i balans

En långsiktigt hållbar ekonomi är en grundförutsättning för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sitt uppdrag och möta invånarnas behov. Enligt Policy och riktlinjer för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414) krävs återkommande överskott över tid för att hantera kostnadsökningar, upprätthålla värdet av det egna kapitalet och skapa utrymme för investeringar och oförutsedda händelser.

Ekonomiska överskott är inget självändamål, men det bidrar till att finansiera investeringar, begränsa upplåningsbehovet och stärka den finansiella motståndskraften. Detta är särskilt viktigt i en verksamhet som präglas av stora och långsiktiga investeringsbehov, bland annat inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Ett överskott samlas med andra ord inte på hög utan används för att finansiera investeringar.

Ett positivt ekonomiskt resultat behövs också för att möta svängningar i konjunkturer, hantera oväntade kostnader eller intäktsbortfall. Det skyddar verksamheten och minskar behovet av kortsiktiga krisåtgärder som exempelvis hastiga nedskärningar, anställningsstopp eller skattehöjningar. Det skapar en stabil och trovärdig styrning av verksamheten.

Figur 8. Region Stockholms ekonomiska resultat

Region Stockholms ekonomiska resultat har varierat under senare år. Under pandemiperioden förstärktes resultaten till följd av tillfälligt höga intäkter, bland annat i form av statsbidrag. Därefter har en period med hög inflation och ökade kostnader, särskilt för personal och pensioner, bidragit till försämrade resultat. Åtgärder för att anpassa kostnadsnivåer, exempelvis genom att konsultväxla och minska på inhyrd personal, och stärka intäkter har successivt förbättrat det ekonomiska läget, men utvecklingen präglas fortsatt av osäkerhet.

Investeringsnivåerna kommande tio år är fortsatt höga, vilket ställer krav på en tillräcklig självfinansiering och en ansvarsfull hantering av upplåning. Samtidigt innebär omvärldsläget, med osäker utveckling av skatteunderlag, pensionskostnader och andra centrala kostnadsdrivare, att planeringsförutsättningarna är förknippade med betydande osäkerhet.

Mot denna bakgrund behöver nämnder och bolag i arbetet med Budget 2027 planera sina verksamheter inom givna ekonomiska ramar och med ett tydligt fokus på långsiktig balans. Det innebär att beslut om nya satsningar och förändringar ska vara finansierade, att åtgärder för att öka effektivitet och produktivitet behöver fortsätta utvecklas, samt att ekonomiska risker ska beaktas och hanteras i planeringen. En ekonomi i balans över tid är en förutsättning för att skapa handlingsfrihet, upprätthålla en god arbetsmiljö och säkerställa en stabil och tillförlitlig verksamhet för invånarna.

Ett resultat som stärker soliditeten innebär att Region Stockholm har hög ekonomisk uthållighet för att möta risker och samtidigt frigöra resurser för utveckling och innovation i verksamheten.

8.2 Kommande omställningskostnader

I samband med planering och genomförande av de förändringar som verkställs i enlighet med Program Norra Hagastaden och Generationsväxling av vårdens it kommer det komma att uppstå tillfälliga merkostnader, så kallade omställningskostnader, som inte täcks inom det ordinarie verksamhetsuppdraget.

Omställningskostnader är tillkommande kostnader av engångskaraktär som är direkt kopplade till och är nödvändiga för genomförandet. Dessa kostnader kan inte aktiveras som anläggningstillgångar i enlighet med tillämpning av gällande redovisningsprinciper, utan behöver redovisas som driftkostnader hos berörda nämnder och bolag.

Omställningskostnader för Program Norra Hagastaden

Norra Hagastaden utgör en del av den nya stadsdelen Hagastaden som är under utbyggnad på gränsen mellan Stockholms stad och Solna kommun. Arbetet med utvecklingen av Norra Hagastaden är en del av de nationella överenskommelser om Stockholms utveckling som har fastslagits i Sverigeförhandlingen och Stockholmsförhandlingen. De parter som står bakom överenskommelserna är staten, Region Stockholm och berörda kommuner. I överenskommelsen från 2015 mellan Solna stad och Region Stockholm specificeras att cirka 380 000 kvadratmeter BTA (bruttototalarea), inkluderande 3 000 bostäder, ska tillskapas inom det gamla sjukhusområdet i Norra Hagastaden. Det ska ske dels genom konvertering av befintliga byggnader, dels genom att uppföra nya byggnader. Gamla byggnader kommer att få andra användningsområden, nya ska byggas och en socialt levande stadsmiljö med gröna ytor och kreativa mötesplatser ska skapas.

Utvecklingen av Norra Hagastaden är omfattande och Region Stockholms program för Norra Hagastaden bedöms pågå bortom 2040. Under tiden för genomförandet av programmet, kommer omställningskostnader kunna uppstå dels för vårdverksamheter som berörs dels för fastighetsverksamheten. Dessa kostnader utgörs i huvudsak av tillfälliga merkostnader för programkontor samt anskaffning, hyra eller byggnation av temporära evakueringslokaler till vårdverksamhet samt utrustning och inredning till dessa lokaler. Därtill kan merkostnader för personal uppstå exempelvis vid behov av förstärkt bemanning i de fall temporär lokal inte är lika effektiv som avlämnad lokal.

Programmets omställningskostnader har schablonmässigt uppskattats utifrån erfarenheter från tidigare genomförda förändringsprogram. Kostnaderna bedöms till en början vara lägre för att utvecklas över tid, allteftersom flytt, evakuering med mera blir aktuellt för berörd vårdverksamhet.

Omställningskostnader för Generationsväxling av vårdens it

För att möta hälso- och sjukvårdens behov av utvecklingsbara och patientsäkra system har en generationsväxling av vårdens it påbörjats. Målet är att skapa en flexibel it-miljö som är:

- 1) **Tillgänglig** - information om patienten är tillgänglig genom hela vårdkedjan, oavsett system
- 2) **Effektiv** - data blir enklare att använda för kvalitetsuppföljning och forskning
- 3) **Framtidssäker** - flexibla och utvecklingsbara system som stöder nya arbetssätt, automatisering av uppgifter och möjlighet att lägga till nya funktioner över tid

Den största förändringen är införandet av ett nytt huvudjournalssystem – Cosmic, men generationsväxlingen innebär även nya journalssystem för anestesi och intensivvård samt graviditet och förlossning. Utöver detta ska ett nytt bild- och funktionsstöd samt stöd för förbättrad avvikelshantering införas.

Programmet kommer att pågå fram till 2030 och innebära att Region Stockholm under tiden kommer att ha olika typer av kostnader:

- Regionala projekt - kostnader i form av personal och enstaka konsulter i projektledning, konfiguration, test, integrationer, teknik med mera för att införa de olika vårdinformationssystemen och som bärs av respektive vårdgivare.
- Införandavtalen - leverantörernas respektive införandeprojekt inklusive avtalad vidareutveckling, anpassning för Region Stockholm, etablering av drift och konfiguration.
- Omställningskostnader - utgörs i huvudsak av tillfälliga merkostnader för programkontor, integrationer till lokala system samt mindre utrustning till utbildningssalar. Därtill kan merkostnader för personal uppstå, exempelvis vid driftsättning av verksamhet i samband med utbildning av personal i de nya systemen.
- Kostnader för dagens system - främst Take Care, kommer att finnas kvar fram till 2030. Därefter planeras dessa kostnader minska och ersättas med löpande nyttjandekostnader för de nya systemen.

Inför Budget 2027 och planåren 2028 och 2029 behöver kostnaderna för införandet av nya vårdinformationssystem kvalitetssäkras och analyseras ytterligare. Det behöver även tydliggöras vilka kostnader som ska belasta vilka nämnder och bolag.

8.3 Investeringarnas ekonomiska påverkan

För att kunna bedriva en god och effektiv verksamhet inom såväl kollektivtrafik som hälso- och sjukvård genomför Region Stockholm omfattande investeringar. Investeringsvolymen för perioden 2026–2035 uppgår till sammanlagt 148 miljarder kronor, varav nyinvesteringar utgör 56 procent och ersättningsinvesteringar 44 procent.

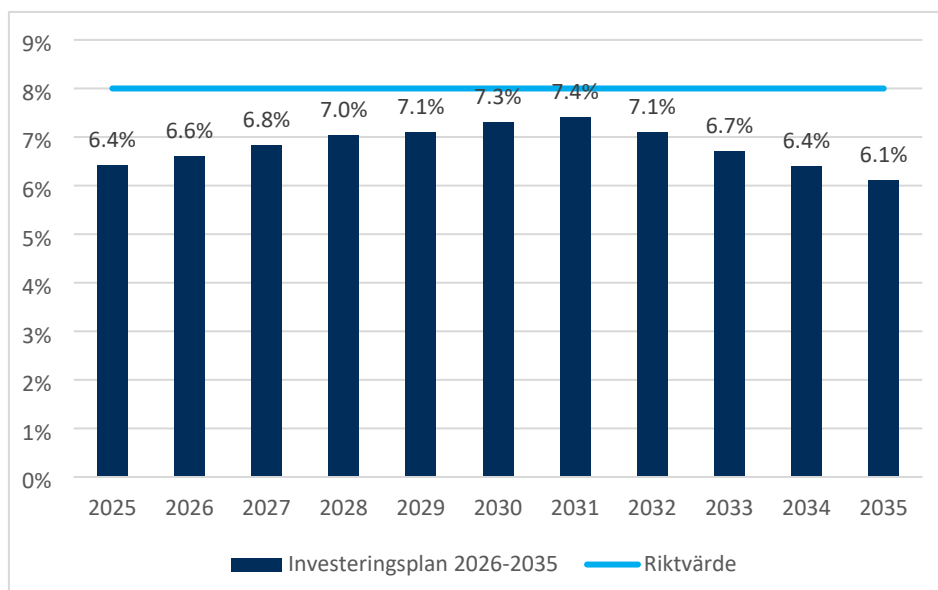
För flera av Region Stockholms större investeringar inom kollektivtrafiken, exempelvis utbyggnad av nya spårvägar och ny tunnelbana, ingår medfinansiering från externa parter. För perioden 2026–2035 uppgår medfinansiering till 41 miljarder kronor. Medfinansieringen påverkar resultatet som en intäkt i takt med att investeringarna skrivs av.

När investeringarna färdigställs och tas i drift påverkas det ekonomiska resultatet genom avskrivningskostnader samt kostnader för drift och underhåll. I de fall investeringarna finansieras med upplåning uppstår även räntekostnader, både under genomförandet och efter driftsättning.

Som riktvärde för en långsiktigt hållbar resultatpåverkan tillämpar Region Stockholm ett mått för kapitalkostnadernas andel av de totala intäkterna. Kapitalkostnaderna, det vill säga avskrivningar och räntekostnader, bör enligt riktvärdet högst uppgå till åtta procent av de totala intäkterna. Prognosen per maj 2026 visar att kapitalkostnaderna, givet nuvarande investeringsplan, i genomsnitt uppgår till 6,9 procent under perioden 2026–2035.

Prognosen för kapitalkostnadernas utveckling under tioårsperioden kan dock komma att förändras, dels beroende på utvecklingen av skatteintäkterna, dels beroende på inflationsutvecklingen som påverkar investeringsutgifterna. Även Region Stockholms resultatprognos, som påverkar möjligheten till självfinansiering av investeringar, har betydelse för kapitalkostnadernas utveckling. Prognosen uppdateras i samband med tertialrapporten per april, delårsbokslutet per augusti samt verksamhetsberättelsen per december. Därutöver sker uppdateringar av prognosen inom ramen för budgetprocessen.

Den preliminära prognosen per maj 2026 visar på att Region Stockholm har en ökande investeringstakt med ökade kapitalkostnader fram till 2031, då större investeringar tas i drift, såsom tunnelbanans utbyggnad.

Figur 9. Kapitalkostnadernas andel av totala intäkter

En starkt soliditet och en hög självfinansieringsgrad under tidigare år har förbättrat Region Stockholms finansiella förmåga att genomföra investeringar inom en ekonomiskt hållbar nivå. Mot bakgrund av den fortsatt höga investeringstakten är det dock viktigt att löpande följa investeringarnas påverkan på kapitalkostnadernas andel. Detta gäller såväl tillkommande investeringsbehov och kostnadsutveckling som utvecklingen av det finansiella utrymmet, särskilt skatteintäkterna till följd av händelser i omvärlden.

Det är viktigt att investeringsplaneringen utgår från ett långsiktigt tidsperspektiv, och att investeringarna fördelas jämnt över planeringsåren så att inte en alltför stor andel koncentreras till de tidiga åren i planen. Detta bidrar till en stabil investeringsutveckling, underlättar självfinansieringen av investeringarna samt ger en mer balanserad resultatpåverkan. En sådan planering minskar också risken för undanträngningseffekter från investeringar som är mer tidskritiska.

Investeringsplaneringen bör ha ett tydligt fokus på vilka objekt som ska prioriteras in i investeringsplanen, särskilt vad gäller satsningar på ersättningsinvesteringar för att vidmakthålla eller ersätta befintliga anläggningar och säkerställa funktionaliteten över tid.

Vidare behöver risker kopplade till förskjutningar i tidplaner, indexuppräknningar och kostnadsökningar hanteras och följas upp systematiskt, liksom den totala investeringsvolymen och balansen mellan ny- och ersättningsinvesteringar. Detta är särskilt viktigt i ett läge där

förutsättningarna för befolkningsutvecklingen har förändrats, eftersom en lägre befolkningstillväxt kan minska behovet av nyinvesteringar på sikt.

Investeringsplaneringen behöver också följa Region Stockholms nämnders och bolags långsiktiga förmåga att finansiera tillkommande kapitalkostnader samt drift- och underhållskostnader.

Avskrivningskostnadernas nivå påverkas av tillgångarnas nyttjandeperioder, där kortare nyttjandeperioder medför högre årliga avskrivningar, exempelvis medicinteknisk utrustning, jämfört med investeringar i fastigheter och kollektivtrafik som har längre nyttjandeperioder och därmed lägre årliga avskrivningskostnader. Räntekostnader bedöms utifrån en ränta på i genomsnitt tre procent över tid, samt på förmågan att självfinansiera investeringar istället för att finansiera dem genom upplåning. Kostnader för drift och underhåll av anläggningstillgångar uppgår i genomsnitt till cirka en procent av investeringsutgiften per år, men kan variera beroende på tillgångsslag, teknisk komplexitet och användningsintensitet.

9. Ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm

Inför Budget 2027 finns det flera faktorer som förväntas påverka Region Stockholms ekonomiska resultat:

- De samlade skatteintäkterna beräknas öka med 4,7 procent 2027 jämfört med 2026, vilket motsvarar 5,2 miljarder kronor. Det finns här osäkerheter kring att den svenska konjunkturuppgången fördröjs ytterligare vilket skulle kunna leda till en lägre ökning 2027 men en lite högre ökning åren efter.
- Kostnaden för utjämningsystemet förväntas öka till 6,0 miljarder 2027 vilket är en ökning med 365 miljoner kronor. Ökningen till 2029 beräknas till 7,5 miljarder kronor 2029 vilket är en ökning med 1,9 miljarder från 2026.
- Pensionskostnaderna beräknas öka till 5,7 miljarder 2027 vilket är en ökning med 375 miljoner kronor. Ökningen till 2029 beräknas till 9,0 miljarder kronor vilket är en ökning med 3,7 miljarder kronor eller 70 procent jämfört med 2026.
- Region Stockholms prisutveckling från 2026 till och med 2028 bedöms inte plana ut i samma utsträckning som för sektorn i stort. Detta beror främst på att en stor del av Region Stockholms verksamhet är upphandlad och avtalad med externa utförare, och därför skiljer sig sammansättningen av Region Stockholms kostnader från övriga regioner.
- Inför Budget 2027 och planåren 2028 och 2029 behöver kostnaderna för införandet av nya vårdinformationssystem samt Program Norra Hagastaden kvalitetssäkras och analyseras

ytterligare. Det behöver även tydliggöras när olika kostnader uppstår.

Detta innebär att Region Stockholm står inför betydande målkonflikter de kommande åren. Samtidigt som investeringar, beredskap och tillgänglighet behöver stärkas behöver kostnadsutvecklingen hållas på en nivå som långsiktigt är förenlig med utvecklingen av Region Stockholms intäkter.

Åtgärder behöver fortsatt genomföras för att säkerställa att en ekonomi i balans med en ökad soliditet och en god ekonomisk hushållning uppnås. Arbetet med att dimensionera de administrativa processerna och administrativa arbetsuppgifterna inom kärnverksamheterna behöver fortsätta. Det administrativa stödet ska skapa ett värde för andra och det som inte skapar värde ska tas bort. Det behöver ske ett kontinuerligt effektiviseringsarbete, exempelvis genom ökad samordning och produktionsstyrning och här kan AI och digitaliseringen bidra. Samtidigt kräver detta investeringar, förändrade arbetssätt och ökad förmåga att hantera frågor kopplade till informationssäkerhet, datakvalitet och robusthet.

Region Stockholm behöver fortsätta att satsa på ersättningsinvesteringar för att vidmakthålla eller ersätta befintliga anläggningar och säkerställa funktionaliteten över tid. Investeringsplaneringen måste även följa nämnders och bolags långsiktiga förmåga att finansiera tillkommande kapitalkostnader samt framtida drift- och underhållskostnader.

Scenarioanalysen visar att en procentenhets förändring av rikets skatteunderlag medför att Region Stockholms intäkter ändras med 900 miljoner kronor. Motsvarande siffra för KPI är 500 miljoner kronor. Osäkra ekonomiska förutsättningar både beträffande intäkts- och kostnadssidan ökar vikten av en god anpassningsförmåga vid ändrade förutsättningar.

De svenska statsfinanserna är i ett internationellt perspektiv mycket goda. Det finansiella sparandet i offentlig förvaltning fortsätter dock att vara negativt 2026 och 2027. Det låga strukturella sparandet förklaras delvis av de lånefinansierade försvarssatsningarna och stödet till Ukraina, men även justerat för dessa poster är sparandet tydligt lägre än målnivån. Konjunkturinstitutet bedömer i sin rapport Konjunkturläget mars 2026 att det låga strukturella sparandet i utgångsläget begränsar budgetutrymmet till 62 miljarder kronor för perioden 2027–2030, vilket kan jämföras med regeringens budgetutrymme på 80 miljarder kronor för enbart 2026. Detta riskerar att minska utrymmet för höjda statsbidrag i kommande planperiod.

En långsiktigt hållbar ekonomi är en grundförutsättning för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sitt uppdrag och möta invånarnas behov. Ett överskott behövs för att hantera oväntade kostnadsökningar, upprätthålla värdet av det egna kapitalet över tid, finansiera investeringar och stärka den finansiella motståndskraften.

Avslutningsvis behöver nämnder och bolag planera sina verksamheter inom givna ekonomiska ramar och med ett tydligt fokus på långsiktig balans. Det innebär att beslut om nya satsningar och förändringar ska vara finansierade, att åtgärder för att öka effektivitet och produktivitet behöver fortsätta utvecklas, samt att ekonomiska risker ska beaktas och hanteras i planeringen. En ekonomi i balans över tid är en förutsättning för att skapa handlingsfrihet, upprätthålla en god arbetsmiljö och säkerställa en stabil och tillförlitlig verksamhet för invånarna.